

ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНИЙ НАПРЯМОК ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Маркіна Т.Ю., Бачинська Я.О.

Харків, Україна

Харченко Л.П.

Полтава, Україна

Позашкільна освіта в сучасному світі набуває все більшого значення, оскільки вона дозволяє розвивати в дітей та підлітків різноманітні навички та знання, що виходять за рамки традиційного навчання в школі. Одним із ключових напрямків позашкільної освіти є еколого-натуралістичний напрямок, який спрямований на формування екологічної свідомості, розуміння природних процесів та відповідального ставлення до навколишнього середовища [3].

Він відіграє важливу роль у вихованні дітей та сприяє:

1. **Формуванню екологічної культури:** при цьому діти вчаться цінувати природу, усвідомлювати її значення для людства та необхідність її збереження.

2. **Розвитку дослідницьких навичок:** участь у різноманітних проектах та експериментах допомагає розвивати критичне мислення, вміння аналізувати та робити висновки.

3. **Вихованню відповідальності:** діти усвідомлюють свою роль у збереженні природи та навчаються відповідально ставитися до своїх дій та вчинків.

4. **Поглибленню знань:** заняття в еколого-натуралістичних гуртках дозволяють поглиблювати знання з біології, географії, хімії та інших природничих наук.

Еколого-натуралістичний напрямок позашкільної освіти реалізується через різноманітні форми та методи роботи, серед яких можна виділити [1,2]:

1. **Гуртки та секції:** Регулярні заняття, на яких діти вивчають теоретичні основи та проводять практичні дослідження.

2. **Екскурсії та польові практики:** Виходи на природу, де діти можуть безпосередньо спостерігати за природними процесами, збирати матеріал для досліджень та вивчати біорізноманіття.

3. **Проектна діяльність:** Виконання індивідуальних та групових проєктів, спрямованих на вивчення та вирішення екологічних проблем.

4. **Конкурси та олімпіади:** Участь у різноманітних заходах, що стимулюють інтерес до екології та натуралістики, дозволяють обмінюватися досвідом та знаннями з однолітками.

5. **Волонтерська діяльність:** Залучення дітей до екологічних акцій, таких як прибирання територій, посадка дерев, догляд за тваринами тощо.

Окремим дуже важливим напрямком є участь дітей у роботі Малої академії наук України. Це одна з провідних установ, що сприяє розвитку науково-дослідницьких навичок серед молоді. Важливим напрямком її діяльності є еколого-натуралістичний напрямок, який поєднує в собі наукові

дослідження, практичні заняття та екологічну освіту. Це дозволяє молодим науковцям не тільки отримувати знання, але й розвивати екологічну свідомість та відповідальне ставлення до навколишнього середовища [4].

Основні завдання, які ставлять перед собою організатори МАН включають:

1. Формування екологічної культури: Розвиток у молоді розуміння важливості збереження природи та усвідомлення впливу людської діяльності на навколишнє середовище.

2. Розвиток наукового мислення: Залучення учнів до науково-дослідницької діяльності, що сприяє розвитку критичного мислення та вміння аналізувати отримані дані.

3. Практичну підготовку: Надання учням можливості застосовувати теоретичні знання на практиці через участь у наукових експедиціях, лабораторних дослідженнях та польових практиках.

4. Популяризацію науки: Підвищення інтересу молоді до природничих наук та екології через участь у конкурсах, конференціях та наукових виставках.

МАН використовує різноманітні форми та методи роботи для реалізації еколого-натуралістичного напрямку. Це **наукові секції**, де учні займаються теоретичними дослідженнями, обговорюють наукові статті та проводять експерименти; **експедиції та польові дослідження** на теренах природних заповідників, національних парків та інших екологічно важливих місць, де учні можуть проводити дослідження та збирати матеріали для наукових робіт; **проектна діяльність**, що включає виконання індивідуальних та групових проєктів, спрямованих на вивчення екологічних проблем та пошук шляхів їх вирішення; участь у національних та міжнародних наукових конкурсах, конференціях та олімпіадах, що дозволяє учням презентувати свої дослідження та обмінюватися досвідом з однолітками та науковцями; **волонтерські екологічні акції** такі, як прибирання територій, посадка дерев, відновлення природних ландшафтів тощо.

Еколого-натуралістичний напрямок позашкільної освіти має велике значення для всебічного розвитку дітей та підлітків. Він сприяє формуванню екологічної свідомості, розвитку дослідницьких навичок, вихованню відповідальності та поглибленню знань у природничих науках. Важливо підтримувати та розвивати цей напрямок, залучаючи до нього все більше дітей та створюючи для них умови для реалізації своїх ідей та проєктів.

Список використаних джерел:

1. Білик Ж. І., Постова К. Г. Методика та організація навчально-дослідницької діяльності учнів з біології в контексті STEM-підходу в освіті. Освіта та розвиток обдарованої особистості. 2017. № 6. С. 27-31.
2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

3. Маркіна Т. Ю. Основи наукових досліджень у біології: [навчально-методичний посібник для вищих педагогічних закладів освіти]. Харків : Мірта, 2015. 102 с.
4. Супрун М. О., Шишкіна М. П. Основні вимоги до організації науково-дослідницької роботи учнів малої академії наук України : Метод. рек. Київ : КИЇВ. МАЛА АКАД. НАУК УЧН. МОЛОДІ, 2021. 39 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТЯХ ІЗ ПРОФЕСІЙНО- ПРАКТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

*Титаренко В.П.
Полтава, Україна*

Одним із актуальних питань у сьогоденні є створення та впровадження нових сучасних освітніх технологій, які повинні допомагати розвитку особистості, покращенню власного досвіду та підвищенню художньо-творчої діяльності, що особливо відноситься до підготовки у вищій школі майбутніх учителів технологій.

Викладачам закладів вищої освіти потрібно опанувати нові знання та практичні уміння та надалі їх передати до змісту навчальних дисциплін, підготувати та розробити якісне навчально-методичне забезпечення, адже при стрімкому розвитку інформаційно-комп'ютерних технологій зміст навчальної дисципліни стає застарілим. На цю проблему вказував вчений дослідник І. Бардус [1].

Велика кількість сучасних учених-дослідників процес створення та використання нових методів, форм і засобів розглядають як інновацію та запроваджували класифікація освітніх технологій.

Наведемо приклад класифікації освітніх технологій за змістовим критерієм і критерієм способу передачі інформації на: особистісно-орієнтовану, інтерактивну, інформаційно-комунікативну технологію навчальних проектів, інтегровано-розвивальну та модульно-рейтингову [2].

За А. Савельєвим класифікація згрупована до мети навчання; предметно-змістового середовища; використання аудіо –, відео–, комп'ютера; організації навчального процесу індивідуальні групові та різного роду завдань.

На сьогоднішньому етапі розвитку освітньої галузі пріоритетною стає особистісно-орієнтована технологія, як зазначає професор Цина А. Ю., за якою використовуються методологічні підходи до навчання, обов'язкове врахування потреб та інтересів студентів [4].

Підласий І. П. акцентує увагу освітян на три технологічні схеми організації навчально-виховного процесу:

– продуктивна технологія, або предметно-зорієнтована. Головна мета цієї технології є вивчення навчального матеріалу за схемою: матеріал–студент –результат;